

כי תבוא (473)

וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' (כו, יא)
 אדם שמקבל מתנה מאת המלך, אינו שמח כל כך על
 עצם ערכו של החפץ, כפי שהוא שמח על העובדה
 שהמלך נתן לו מתנה. חשיבותו של הנותן היא העיקר
 בשמחתו. לפיכך אמר הכתוב: "וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב", לא
 רק משום שהוא טוב אלא בעיקר "אֲשֶׁר נָתַן לָךְ
 ה'", משום שה' יתברך הוא הנותן. *מענינה של תורה*

וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגְךָ (כח.ב)
 צריך להבין, איך מתאים הלשון "וְהַשִּׁיגְךָ" על ברכות,
 הלא ברכות אדם בא לקחת בשמחה והנאה ואינם
 צריכים לרוץ אחריה? וע' בספורנו "וְהַשִּׁיגְךָ" אע"פ שלא
 תשתדל אתה להשיגם. וכ"ה באבן עזרא. יתכן הכוונה,
 פעמים שהקב"ה מביא לאדם מצב והאדם אינו מרגיש
 שזה לטובתו, ולפעמים אפילו חושב שזה לרעתו ואינו
 מעוניין בו, אולם לבסוף הוא רואה ומבין כמה שזה היה
 לטובתו. זה שאומר הכתוב שהברכות יורצו אחריו גם
 אם לא תרצה וְהַשִּׁיגְךָ. כעין זה פירש פעם הגה"צ רבי
 זיידל אפשטיין זצ"ל את הפסוק (תהילים קיז.א) "הללו את
 ד' כל גוים... כי גבר עלינו חסדו" לכאורה הלשון גבר
 תמוהה, למה צריך להתגבר כשמדברים השפעת חסדו
 יתברך, היה צריך לומר כי השפיע עלינו וכד' אלא הן הן
 הדברים, לפעמים איננו רוצים הטובות שהקב"ה משפיע
 עלינו ולפעמים אפילו מתפללים שאיננו רוצים אותם,
 אבל הקב"ה כביכול נותן לנו חסדים אלו בכח וגבורה
 ורק לבסוף רואים אנו איזה נס שהקב"ה גבר עלינו ונתן
 לנו הטובה. *ספר "לחתך עליון"*

יָצוּ ה' אֱתָךְ אֶת הַבְּרָכָה בְּאַסְמִיךָ (כח.ח)
 באסמך: אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין
 לא בדבר השקול, לא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי
 (תענית ח', ב"מ מ"ב). אין אדם יכול לעשות מצוה כראוי,
 עד כדי שתביא לו ברכה, כל זמן שהוא שוקלה ומודדה
 תחילה ומרבה לחשב אם כדאי לו לעשותה או לא: שכן
 אחרי רוב שיקולים וחישובים בא היצר הרע
 בחשבונותיו הוא ומטיל בו קרירות, ומקשה עליו את
 עשיית המצוה. אדם צריך איפוא לגשת לעשיית מצוה
 בהתלהבות ובתשוקה, ללא חשבונות הרבה, כי אז הוא
 מצליח לעשותה כראוי והיא מביאה לו ברכה. *ספר "מענינה של תורה"*

וְהָיִיתָ רַק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה (כח.יג)
 אין זו הבטחה גרידא, כי אם מצות עשה ולא תעשה.
 "והיית רק למעלה", שיהא אדם מכשיר עצמו להיות
 משכן לשכינה של מעלה, "ולא תהיה למטה", להיות

וְלִקְחֶתָּ מִרְאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֶרֶץ (כו.ב)
 פרשת כי תבוא פותחת במצוות הביכורים. כאשר
 החקלאי זוכה לראות את הפירות הראשונים שצמחו
 בעמלו, הוא אינו שומר אותם לעצמו, אלא מביא אותם
 לבית המקדש ומכריז: "הגדתי היום לה' אלוֹקִיךָ כי
 באתי אל הארץ". לכאורה, מדוע יש צורך בהכרזה? הרי
 כולם רואים שהוא הגיע עם ביכורים. אלא שהתורה
 מלמדת אותנו יסוד גדול: האדם עלול להתרגל לטוב
 שיש לו ולחשוב שהכול מובן מאליו. לכן, דווקא ברגעי
 ההצלחה והשפע, עליו לעצור, להודות ולהכיר בכך
 שכל הברכה מגיעה מאת ה'. בהמשך הפרשה מופיע
 הפסוק: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוֹקִיךָ בשמחה
 ובטוב לבב מרוב כל". חז"ל מסבירים שאין די בקיום
 המצוות בלבד; יש חשיבות גם לאופן שבו מקיימים
 אותן. כאשר אדם חי מתוך שמחה, הכרת הטוב והערכה
 למה שניתן לו, עבודת ה' שלו מקבלת משמעות עמוקה
 יותר.

המלקט

וּבָאוּ אֵל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת (כו.ט)
 אל המקום הזה, זה בית המקדש, ויתן לנו את הארץ
 כמשמעו (רש"י). מדוע הקדים הפסוק את ביאתנו לבית
 המקדש לביאתנו לארץ ישראל, הלא נחלת הארץ קדמה
 לבנין בית המקדש? ה"בן איש חי" ב"אדרת אליהו"
 כתב לבאר זאת כדלהלן: הקב"ה הרי שונא ומתעב את
 הגזל, כמו שנאמר: "כי אני ה' אוהב משפט שונא גזל
 בעולה" (ישעיהו סא, ח), אפילו קרבן עולה אשר עולה
 כליל לה', ואין בו לאדם מאומה, מכל מקום אם הוא בא
 מן הגזל הרי הוא דחוי ושונא לפני הקב"ה. נמצא אפוא,
 כי אם משרה הקב"ה שכינתו על מקום כלשהו, על כרחך
 אותו מקום נקי מגזל לגמרי, שאם לא כן לא היה הקב"ה
 משרה שכינתו שם. אומות העולם באים וטוענים כלפי
 ישראל כי ארץ ישראל גזולה בידיהם: לסטים אתם,
 שכבשתם ארצות שבעה גוים (עי' רש"י בראשית א, א).
 אבל אם השרה הקב"ה שכינתו על מקום המקדש, על
 כרחך אין ארץ ישראל גזולה ביד ישראל, שאם לא כן,
 לא היה משרה שכינתו עליה.

זהו שמקדים הכתוב ואומר: "וּבָאוּ אֵל הַמָּקוֹם הַזֶּה",
 מקום המקדש, והשרה בו שכינתו. ומכאן תשובה וראיה
 כנגד טענת אמות העולם: "וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת",
 אין הארץ גזולה בידינו אלא הקב"ה הוא שנתן לנו את
 הארץ.

ספר "ומתוך האור"

הלכה: חודש אלול

חודש אלול הוא הזמן המתאים לפשפש במעשיו ולהרבות בתורה ובמעשים טובים, ולשוב בתשובה הן ממעשים רעים והן ממדות אשר לא טובות. ואחד הטעמים שתוקעים בשופר בחודש אלול לעורר העם לתשובה. נכון לכּוּן היטב בברכת "השיבנו", ולהתפלל על אלה שנטו מתורת ה' ויצאו לתרבות רעה, ובפרט אם הם קרוביו, כי ימים אלו נזכרים ונעשים, והם ימי רצון ומסוגלים להחזירם בתשובה, על ידי שיערה עליהם רוח ממרום. מנהג חסידים ואנשי מעשה לבדוק את התפילין והמזוזות בחודש אלול, ומכל מקום אין חיוב מעיקר ההלכה לבדוקן.

ספר "לקוט יוסף. מועדים"

פתגם: האמונה היא הגשר המחבר בין המציאות לבין התקווה.

פתגם חסידי

חקירה: גלות, לעיר מקלט

גם רוצח במזיד מקדים לעיר מקלט עד שייפסק דינו (לרבי יוסי ברבי יהודה), העיר קולטת אותו, ואם הרגו גואל אדם נהרג עליו, או רק חיוב להקדים לעיר, אך לא קולטתו (שיעורי ר' שמואל מכות עמוד שעה)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: כח התפילה

פעם בא יהודי אל הרבי ושאל: אני מתפלל בכל יום, אבל איני רואה שום שינוי. האם תפילותי מתקבלות? השיב הרבי: אין תפילה שהולכת לאיבוד. יש תפילות שנענות מיד, ויש שממתינות לזמן הנכון. כל תפילה היוצאת מן הלב עולה לפני הקב"ה ופועלת את פעולתה. לעולם אל תזלזל בכוחה של תפילה הנאמרת בכוונה ובאמונה.

סיפור חסידי

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זוויירה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** ג'וליה? חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. **ויוג הגן:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייזת מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זירמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'וליה יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'וליה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

משכן לטומאה דלמטה. כמו שאמרו חז"ל "המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה", פירוש, שישפיל עצמו, אבל יהיה לבו ועיקרו נתון ללמעלה, כמקום משכן לשכינה העליונה. (מילי דאבות פ"ה מ"ה). בסגנון אחר: יתכן לומר דרך דרש ש"ן **הַיִּיתָ רַק לְמַעַלָּה**, "הוא תנאי וציווי, היינו שהוא ית"ש מבטיח לנו כל הברכות האמורות למעלה, באופן שכשנהיה רק למעלה בקודש, ולא נרד למטה למדרגת עמי הארץ. ומבאר אחר כך מה הוא הלמעלה בקודש, **"כי תשמע אל מצוות ה' אלקיך וגו' לשמור ולעשות"**, זוהי המדרגה העליונה שבעליונים, **"ולא תסור מכל הדברים אשר אנכי מצוה אתכם היום ימין ושמאל"**, כי בסור מכל הדברים, אף לימין, ירד מטה מטה ח"ו, **"ללכת אחרי אלהים אחרים"** **ספר "פה קדוש" אחי של רב חיים מוולוז'ין**

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל (כח. מז)

לכאורה יפלא, הרי אין מדובר במי שאינו עובד את ה' כלל, אלא כל הטענה היא **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל"**, וכי בשל היעדר מעלת השמחה מגיעות ח"ו כל האלות האלה? אומר האדמו"ר מאוסטרובצא: כוונת הכתוב לומר, שלא רק שלא עבדת את ה' אלקיך, אלא עוד היתה לך שמחה מפריקת עול זו. היינו, **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך"** היה **"בשמחה ובטוב לבב"**, בכך יתבארו דברי רבותינו במסכת (מגילה יב): **"מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה... מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. וקשה הדבר, הרי לכל היותר עברו על איסור לאו, וכי מפני זאת הם מתחייבים כליה? ברם הן הן הדברים, כיון שהיתה להם הנאה מעצם הדבר שהם עוברים איסור, אין עוון חמור מזה, ועל כן נתחייבו כליה.**

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

ולא נמן ה' לָכֶם לִב לְדַעַת וְעֵינַיִם לְרֹאוֹת וְאָזְנוֹיִם לְשֻׁמַּע עַד הַיּוֹם הַזֶּה (כ"ט, ג).

משה רבנו אומר לעם ישראל שלמרות כל הניסים שראו במדבר, קריעת ים סוף, המן, ענני הכבוד והניצחונות במלחמות, רק עכשיו הם מגיעים להבנה עמוקה של הקשר עם הקב"ה. **רש"י** מסביר שעם ישראל לא הבין את גודל הטובות שעשה להם הקב"ה עד היום האחרון של משה רבנו. דווקא לאחר ארבעים שנה במדבר, כשהם עומדים להיכנס לארץ ישראל, הם מקבלים **"לב לדעת"**, את היכולת לראות ולהכיר את הנהגת ה' בחייהם. מכאן לומדים יסוד חשוב: לפעמים אדם עובר הרבה דברים טובים, אך רק לאחר זמן הוא מבין ומעריך את החסדים שנעשו עמו. צריך לפתח **"עֵינַיִם לְרֹאוֹת"** להכיר בטובה, להודות לה' ולשים לב לברכות שנמצאות סביבנו.

המלקט

